

Pumphuset i Fogdarp

Pumphuset byggdes 1896 och togs i bruk redan under byggnadstiden för banan. De två inhyrda byggnadsloken Lund-Trelleborgs Aktiv och ett från Nydqvist & Holm sannolikt firmans eget engelska växellok tog vatten här och så kom år 1897 banans enda egna lok EHJ nr 9 från Trollhättan.

Pumpare benämndes han som skulle sköta järnvägens vattentorn och var anställd i Fogdarp hans namn var Lundvall. Bodde i en liten banvaktsstuga Finnhult längre bort mot Snogeröd. Så länge man hade gott om folk vid järnvägen eller att vattentagningen hade viss frekvens var Lundvall behövlig. På 1940-talet var pumpverket elektrifierat och under SJ tiden ombesörjde lokpersonalen själv vattentagningen in på 1950-talet. När det var slut med arbetet för Lundvall som pumpare flyttade han till Näsby Kristianstad och levde där som pensionär till ca 1960-talet då han dog. Banvaktarstugan Finnhult revs 1981.

Naturligt var det att uppföra Fogdarps station med Pumphus nära tillgång till Ringsjön. Bygget uppfördes i rött tegel liksom övriga stationshus runtom. Det var banentreprenören Fredrik Arvidsson Posses förslag detta blev hans sista arbete han dog 1897. Något originellt blev byggets utformning ett runt lågt torn på sjösidan av spåret med nedgrävd intagsledning till sjön och cistern. Vilket vattnet sögs upp i en varmluftsmaskin. Redan vid besiktningen av EHJ gjorde förrättaren löjtnant Ossian Ekdahl flera anmärkningar. Vattenkastaren borde göras om och förses med murad graf så rörledningen till vattenkastaren borde grävas ner till ett djup av en meter under markens yta. Samtidigt skulle cisternen "karet" i tornet höjas en meter för att få betydligt bättre tryck och förses med avstängningsventil och vattenkastaren förses med pådragningsventil istället för kran samt avtappningskran. I tornet krävdes handpump kamin och innanfönster.

År 1899 efter ÖSJ tillträdde rapporterades att cisternen och tornet hade höjts med 2,3 meter. Detta är synligt i den utåtbuktande skarven mellan den undre och övre delen. Hur skulle man ta sig upp i tornet? En trappa inne skulle ta för stor plats. Jo genom en murfästad öppen järnstege på utsidan intill skorstenen och en taklucka. Samtidigt uppförde man samma år en större kolbod och en ny rörledning hade lagts ner till sjön. En brunn finns också på tomten igenfylld med löv och ett snår med fina hallon på sommaren.

När vattenkastaren hade tjänat ut och man ersatte den med ett direkt utgående plåtrör med fälltratt finns inga hittade anteckningar om när detta hände. Möjligen kan det ha skett på ÖSJ-tiden samtidigt med att varmluftsmaskinen ersattes med en elektrisk pump. Säkerligen har bytet av vattengivningsanordningen med insättande av tenderlok som kom på 1900-talet på linjen. Då tog man hellre vatten till loket på Hörbystation vid lokstallarna som fanns 1897 - 1952 eller vatten i Eslöv. Pumphuset i Fogdarp var ändå i bruk in på 1950-talet. Man upphörde mer och mer att använda tankloken. Sista småloksturen var ett skoltåg som rullade enligt tidtabell ut från Hörby station - Eslöv någon gång på 1930-talet.

Sista tåget rullade från Eslöv-Hörby lördagen den 27 maj 1967 från plattform 3
Med detta gick en epok i graven.

Rälsen drogs upp och idag finns ett fint cykelspår från Hörby - Snogeröd för den som vill följa järnvägen där rälsen fanns. Det är dock en liten sträcka från Ringsjöstrand - Fogdarp som går

längst strandvägen sidan om tidigare järnvägsspåret. Det är bara att tuffa på med cykeln ett trevligt och naturskönt utflyktsmål.

Förklaringar:

EHJ= Eslöv - Hörby Järnväg

ÖSJ= Östra Skånes Järnväg

SJ= Statens Järnvägar

Pumphuset byggdes 1896

Eslöv-Hörby öppnades den 1 juni 1897

Drygt ett år senare den 1 juli 1898 uppgick EHJ i nybildade ÖSJ

Fram till 1961 trafikerades banan med ånglok som ersattes med diesellok till slut med rälsbuss.

Sista tåget den 27 maj 1967

Bodil Pedersen

Källa:

Yngve Holmgren

Eget intresse för järnvägshistoria